

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 742
van **SUZY WOUTERS**
datum: 18 juni 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Fouten adoptieprocedure - Herstel en rechtzetting

Begin dit jaar verscheen het rapport 'Ontelbare jaren een kind verwachten' van de Vlaamse Ombudsdienst. De aanleiding voor het rapport was een klacht van een koppel over de lange duur van hun traject naar adoptie. Het rapport schijnt het licht op fouten die bij een aantal personen zijn gebeurd tijdens het adoptieproces; de kans is dan ook groot dat de verzoekers niet de enigen zijn bij wie er fouten zijn gebeurd in het adoptietraject.

Het rapport erkent dat er fouten zijn gebeurd in het adoptieproces. Tot op vandaag de dag staan de verzoekers nog steeds minder gunstig gerangschikt dan andere kandidaat-adoptanten met een gelijkaardig profiel en een gelijkaardige of latere aanmeldingsdatum. De verzoekers vragen dan ook om een herstel, zodat zij binnen redelijke termijn hun kinderwens in vervulling zouden zien gaan. Uit het rapport bleek dat dit echter niet mogelijk is. Het niet ingrijpen zou dan betekenen dat de wachtlijst de volgende vijf tot acht jaar nog niet eerlijk en chronologisch zal zijn. Er kan echter wel voor geopteerd worden om een aantal koppels bovenaan op de wachtlijst, met een diversiteit van profielen, te vrijwaren van deze oefening, waardoor er geen stilstand hoeft te dreigen bij het plaatsen van adoptiekindjes.

Onze fractie diende dan ook een voorstel van resolutie in om de fouten, die zijn gemaakt in het adoptieproces, te herstellen. Helaas werd deze weggestemd, mede onder het excuus dat er eerst bijkomend onderzoek nodig zou zijn om te onderzoeken hoe dit herstel net zou kunnen plaatsvinden.

1. Zal de minister een onderzoek opzetten om het effect van eventuele oplossingen/rechtzettingen op de huidige lijst te onderzoeken? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?
2.
 - a) Zal de minister een onderzoek laten uitvoeren naar het effect van de versnelde doorstroom van heterokoppels op de huidige lijst? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet?
 - b) Zijn er cijfers beschikbaar over hoeveel kinderen de laatste jaren geplaatst zijn in een hetero gezin omdat dit een specifieke wens was van de afstandsmoeder?
3. Welke andere initiatieven neemt de minister om toch te onderzoeken hoe er in herstel kan worden voorzien?
4. Het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) was al langer op de hoogte dat de volgorde op de wachtlijst niet correct verloopt.

Hoe komt het dat er toen niet meteen is ingegrepen? Hoe zal de minister ervoor zorgen dat de monitoring in de toekomst beter verloopt om extreme wachttijden te vermijden?

5. Wanneer wordt verwacht dat de wachtlijsten wel correct zijn samengesteld?
6. Kandidaten die beslissen om de procedure te beëindigen voordat ze een kindje geadopteerd hebben, krijgen geen terugbetaling. Het is nochtans te begrijpen dat kandidaten na een lange wachttijd ook andere opties willen verkennen.

Zal dit in de toekomst veranderen? Hoe denkt de minister hierover?

7. Hoe gaat de minister, in samenspraak met de betrokken actoren, ervoor zorgen dat toekomstige adoptanten nog vertrouwen kunnen hebben in de adoptieprocedure?

ANTWOORD

op vraag nr. 742 van 18 juni 2021

van **SUZY WOUTERS**

1. De Vlaamse Ombudsdienst en het Vlaams Centrum voor Adoptie zijn van oordeel dat oplossingen/rechtzettingen voor bepaalde kandidaat-adoptanten op de huidige wachtlijst niet mogelijk zijn zonder opnieuw andere kandidaat-adoptanten te raken in hun gerechtvaardigd vertrouwen en met een groot risico om chaos te creëren voor de wachtenden. Ook vanuit de belangen van de kinderen dient dit absoluut te worden vermeden.

Er is geen standaarddoorlooptijd voor voorbereiding en screening, waardoor er dus ook geen maatstaf is om kandidaten die uitzonderlijk lang moeten wachten eventueel te kunnen 'voortrekken' in de rangschikking zonder de gelijke behandeling van alle kandidaten in het gedrang te brengen, ook niet als we de trajecten waar mensen onrechtmatig gebruik van hebben gemaakt van gerichte instroom buiten beschouwing laten.

Vanuit de commissie welzijn, volksgezondheid en gezin werd recent de vraag gesteld aan de Vlaamse Ombudsdienst om te herbekijken op welke manier herstel eventueel toch mogelijk zou kunnen zijn, zonder dat dit leidt tot chaos of ongelijke bejegening van andere kandidaat-adoptanten in een fase vlak voor de plaatsing van het kind.

2. a) Dit is niet aan de orde omdat er al twee jaar geen heterokoppels gericht meer zijn doorgestroomd en dit in de toekomst ook niet meer zal gebeuren. In het eerder onwaarschijnlijke geval er geen enkel heterokoppel meer op de wachtlijst zou staan bij Adoptiehuis en dit blijkt dan toch de uitdrukkelijke wens te zijn van de geboortelouder(s), dan kan Adoptiehuis contact opnemen met de interlandelijke adoptiediensten om te zoeken naar (een) geschikte kandidaat-adoptant(en) voor dit kind.

b) In 2019 waren er 15 adopties, waarvan 4 bij een heterokoppel. In 3 van deze 4 dossiers was dit de wens van de geboortelouder(s).
In 2020 zijn er 16 adopties doorgegaan. Hiervan zijn 4 kinderen aan een heterokoppel toegewezen, waarvan 3 op verzoek van de geboortelouder(s).
3. In afwachting van de conclusies van de Vlaamse Ombudsdienst wordt momenteel geen verder initiatief genomen.
4. Er zijn in het verleden reeds stappen ondernomen om kandidaten die te snel zijn ingestroomd tegen te houden, maar deze bleken niet voldoende. Daarom heeft VCA al na de zomer van 2020 extra maatregelen ingevoerd waardoor dit probleem volledig werd geremedieerd.
5. Op 5 koppels na is de wachtlijst correct samengesteld. Eens deze koppels een kindtoewijzing hebben gehad, is er geen sprake meer van kandidaat-adoptanten die hebben 'voorgestoken'. Een timing hierop plakken is moeilijk omdat er niet kan voorspeld worden wie wanneer een kindtoewijzing zal krijgen.

6. De kosten worden gedetailleerd beschreven in de bemiddelingsovereenkomst tussen de kandidaat-adoptanten en de adoptiedienst. Ik geef als voorbeeld binnenlandse adoptie, waar de kosten de volgende zijn:
 - €2000 bij ondertekening van de bemiddelingsovereenkomst
 - €2000 bij plaatsing van een kind
 - €2500 na het neerleggen van het verzoekschrift tot adoptie.

Voor interlandelijke adoptie liggen de kosten anders voor ieder herkomstland.

Indien er dienstverlening heeft plaatsgevonden, wordt hier een vergoeding voor gevraagd. Indien de kandidaten de procedure stopzetten voordat ze een kindje hebben geadopteerd, worden de 2de en 3de schijf uiteraard ook niet aangerekend. Voorts is VCA als overheidsdienst niet bevoegd om tussen te komen in contractuele bepalingen waarbij de overheid zelf geen partij is.

7. VCA informeert kandidaat-adoptanten op regelmatige basis over hun procedure. Kandidaat-adoptanten hebben steeds de mogelijkheid om tijdens de permanentie-uren telefonisch contact op te nemen met de medewerkers van VCA. Er kan ook steeds via mail contact opgenomen worden. Indien iemand niet tevreden is, is er ook steeds de mogelijkheid om de klachtenprocedure op te starten via de klachtendienst van Opgroeien.